

Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien nuorten muuttotilanne ja sopeutuminen

Helena Pietari

Venäläisten Suomeen muutto lisääntyi 1990-luvulla ja on pysynyt suunnilleen samalla tasolla 2000-luvullakin. Suurin osa Suomessa asuvista venäläisistä on syntyperältään suomalaisia, ja he ovat muuttaneet tänne paluumuuttajina. Venäjältä muuttaneiden asutus on keskittynyt Suomen etelä- ja itäosiin. Erityisen tarkastelun kohteena olevissa kaupungeissa, Turussa ja Lahdessa, asuu lähes yhtä paljon venäläisiä. Turussa ja Lahdessa asuvat venäjää puhuvat nuoret ovat sopeutuneet Suomeen kohtalaisen hyvin. Ulkonaisesti kaikki näyttää olevan kunnossa: heillä on opiskelu- tai työpaikka ja he osaavat jonkin verran suomea. Seuraavassa artikkelissa tarkastellaan Venäjältä Suomeen kohdistuvaa muutttoa sekä Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien maahanmuuttajanuorten muuttotilannetta ja sopeutumista.

Kirjoittaja valmistui vuonna 2006 Turun yliopistosta pääaineenaan maantiede. Kirjoitus pohjautuu tekijän pro gradu -työhön Venäläisten Suomeen muutto; Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien nuorten muuttotilanne ja sopeutuminen. Helena Pietari on tällä hetkellä tutkimusapulaisena Siirtolaisuusinstituutissa.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten määrä kasvaa koko ajan, ja näistä ulkomaalaisista kansalaisuudeltaan venäläiset muodostavat suurimman osan. Heidän muuttonsa Suomeen ovat lisääntyneet suuresti 1990-luvun aikana, jolloin olosuhteet Venäjällä muuttuivat vaemmiksi ja jolloin muutto ulkomaille tuli kaikille mahdolliseksi. Muuton voimistumiseen vaikuttivat myös taloudelliset kehittyneisyserot sekä inkerinsuomalaisten vuonna 1990 saama paluumuutto-oikeus.

Venäjältä muuttaneet ovat tulleet pysyväksi ja kasvavaksi osaksi suomalaista yhteiskuntaa, ja siksi heidän tilanteensa on tärkeä tutkimuskohde.

Maahanmuuttajanuoret ovat yksi syrjäytymisvaarassa oleva ryhmä. Peruskoulun päättymisen aika on tärkeää nuorten tulevaisuuden kannalta. Jos maahanmuuttajanuori ei saa jatko-opiskelupaikkaa, hänen syrjäytymisriskinsä kasvaa. (esim. Virtanen 2000, 114–115.) Venäläisillä ja venäjää puhuvilla nuorilla on samantyyppisiä sopeutumiso ongelmia kuin muillakin maahanmuuttajanuorilla. Artikkelissani käsittelen venäjää puhuvien nuorten tilannetta niin heidän muuttojensa kuin sopeutumisensa kannalta.

Olen kiinnostunut kahdessa eri

kaupungissa asuvien nuorten muuttojen historiasta, muuttomotiiveista ja suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumisesta. Haluan myös selvittää mitä eroja ja yhtäläisyyksiä Lahdessa sekä Turussa asuvien nuorten välillä on havaittavissa.

Inkerinsuomalaiset ja paluumuutto-oikeus

Monet venäjää äidinkielenään puhuvista maahanmuuttajista ovat syntyperältään suomalaisia, ja syntyperältään suomalaisista maahanmuuttajista suurin osa on niin sanottuja inkerinsuomalaisia. He ovat 1600-luvulla Inkerinmaalle muuttaneiden suomalaisten jälkeläisiä.

Inkerinsuomalaisten paluumuutto-oikeuden saamisen edellytyksiä on tiukennettu vuosina 1996 ja 2003 (Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 511/1996 ja 218/2003). Nykyään inkerinsuomalaisilta paluumuuttajilta vaaditaan esimerkiksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito Suomeen muutettaessa. Heidän perheenjäsenensä ovat kuitenkin usein etnisesti venäläisiä, ja he eivät osaa suomea. Suurin osa inkerinsuomalaisista nuorista ei osaa suomea ja pitää venäjää äidinkielenään. Inkerinsuomalaisia asuu paljon myös Virossa.

Venäläiset Suomessa

Venäjän kansalaisia muuttaa Suomeen vuosittain noin 2 000 henkeä (Tilastokeskus 2006a), ja suurinta osaa heistä voidaan pitää inkerinsuomalaisina. Vuoden 2005 lopussa Suomessa asui 24 621 venäläistä. (Tilastokeskus 2006b.) Kaikista Suomessa asuvista ulkomalaisista venäläisten osuus oli 21,6 prosenttia. Venäjältä muuttaneiden osuus on suurempi, koska osa Suomeen muuttaneista on jo saanut Suomen kansalaisuuden. Kansallisuudeltaan venäläisten määrä on myös suurempi, ja venäjää äidinkielenään puhuvia Suomessa asuukin lähes 40 000 henkeä (Tilastokeskus 2006c). Osa heistä on muuttanut Suomeen muista maista kuin Venäjältä: useimmiten entisen Neuvostoliiton alueelta. Nämä henkilöt eivät näy tilastoissa Venäjän kansalaisina. Osa venäjää äidinkielenään puhuvista on Suomeen aikaisemmin muuttaneita ja Suomen kansalaisuuden saaneita.

Venäläisten Suomeen muuttolla ja täällä asumisella on pitkä historia jo maittemme läheisen sijainnin takia. Lisäksi Suomi on ollut Venäjän keisarikunnan autonominen osa vuodesta 1809 vuoteen 1917 asti. On siis luonnollista, että venäläisiä on tällöin asunut Suomessa. Suomi itsenäistyi vuonna 1917, ja tämän jälkeen venäläisten määrä väheni: he joko muuttivat pois tai sulautuivat valtaväestöön (Horn 1995, 188–189). Venäläisten muutto Suomeen ei kuitenkaan loppunut kokonaan, vaan 1920-luvulla tänne muutti venäläisiä joko emigrantteina tai pakolaisina lähinnä Karjalasta ja Inkerinmaalta (Nygård 1980, 85). 1960-luvulta lähtien venäläisten Suo-

meen muutto on lisääntynyt jatkuvasti. Muuton päämotiivina oli 1980-luvulle asti avioliitto suomalaisen kanssa. 1980-luvulla Suomessa asuvat venäläiset olivat joko 1800- ja 1900-luvun alussa tänne muuttaneiden venäläisten jälkeläisiä eli niin sanottuja vanha-venäläisiä tai 1960-luvulta lähtien muuttaneita, ja nämä kummatkin ryhmät ovat nykyään sulautuneet valtaväestöön. (Horn 1995, 189–190.)

Ulkomaalaisia asuu selvästi eniten Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla, kun taas venäläiset ovat levittäytyneet tasaisemmin. Uudellamaalla venäläisiä on selvästi eniten, mutta seuraavissa kuudessa maakunnassa tasaisemmin eli 1 000–2 000 henkeä jokaisessa. Joissakin maakunnissa venäläiset ovat ehdottomana maahanmuuttajien enemmistönä. (Tilastokeskus 2006b.) Nämä maakunnat sijaitsevat Suomen itäosissa, ja venäläisille voikin pitää tyypillisenä asumisen keskittymisen näille alueille. Venäläisiä asuu kuitenkin jokaisessa Suomen maakunnassa: vähiten Ahvenanmaalla. Lahdessa ja Turussa asuu lähes yhtä paljon venäläisiä, vaikka ulkomaalaisia asuukin Turussa huomattavasti enemmän. Tämä johtuu mahdollisesti siitä, että Lahti sijaitsee lähempänä ja paremman yhteyden päässä Venäjältä kuin Turku. Voi myös olla, että muiden ulkomaalaisten mielestä Lahti on liian pieni paikkakunta, josta puuttuu heidän oman etnisen ryhmänsä sosiaalinen yhteisö. Enemmistö Turkuun ja Lahteen muuttavista venäjänkielisistä on paluumuuttajia (Työministeriö 2006). Paluumuuttajien määrä on vähentynyt vuoden 2002 jälkeen supistumi-

sen ollessa suurin Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Näille alueille on perinteisesti muuttanut paljon paluumuuttajia, ja siksi vähentyminenkin on ollut rajuinta. Lahteen on muuttanut vuoden 2002 jälkeen lähes yhtä paljon tai jopa enemmän paluumuuttajia kuin Varsinais-Suomeen yhteensä. Turku ja Varsinais-Suomi ovat siis menettäneet vetovoimaansa paluumuuttajien kohdalla.

Haastatellut nuoret Lahdessa ja Turussa

Tutkin Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien nuorten muuttotilannetta ja sopeutumista. Valitsin Turun ja Lahden tutkittaviksi kaupungeiksi, koska niissä molemmissa asuu lähes saman verran venäläisiä, mutta muuten kaupungit ovat luonteeltaan erilaisia. Ne sijaitsevat eri puolilla Suomea mutta kuitenkin Suomen eteläosassa. Lahti sijaitsee idempänä ja siten lähempänä Venäjää suoran rautatieyhteyden varrella. Vaikka venäläisiä asuu kaupungeissa lähes yhtä paljon, niin Turussa asuu huomattavasti enemmän ulkomalaisia kuin Lahdessa.

Venäjää puhuvien nuorten muuttotilannetta ja sopeutumista tutkin haastattelujen pohjalta. Haastattelin yhteensä kolmeatoista 16–24-vuotiasta nuorta, jotka ovat muuttaneet Suomeen entisen Neuvostoliiton alueelta ja jotka kokevat äidinkielekseen venäjän. Useimmilla heistä on inkerinsuomalaisia sukujuuria. Haastattelut ovat puolistrukturoituja, jolloin aihealueet ja päähaastattelukysymykset ovat kaikille samat. Tilanteen mukaan olen tehnyt tarkentavia lisäkysymyksiä tai jat-

kanut keskustelua jostakin esille tulleesta temasta. Haastateltavia nuoria etsin maahanmuuttajayhdistysten ja tuttavapiirieni kautta, ja haastattelut on suoritettu joko maahanmuuttajayhdistysten kohtauspaikoissa tai Turun yliopiston tiloissa.

Haastatellut nuoret ovat muuttaneet Suomeen 1990- ja 2000-lukujen aikana (taulukko 1). Varhaisimmat muuttajat ovat tulleet Suomeen aivan 1990-luvun alussa paluumuuton tullessa mahdolliseksi, kun taas osa on muuttanut vasta 2000-luvulla. Suurin osa on vielä entisen kotimaansa kansalaisia, sillä vain kahdella haastatellulla, jotka molemmat asuvat Turussa, on Suomen kansalaisuus. Kansalaisuudeltaan venäläisiä haastatelluista on seitsemän: loput ovat joko Suomen, Lietuan, Uzbekistanin tai Kazakstanin kansalaisia. Kahta haastateltua lukuun ottamatta kaikilla muilla on inkerinsuomalaisia sukujuuria. Nämä kaksi muuta ovat muuttaneet Suomeen äidin uuden avioliiton kautta. Nuoret ovat muuttaneet Suomeen Venäjän eri osista tai entistä neuvostotasavalloista, mikä kuvaa hyvin syntyperältään suomalaisten henkilöiden levittäytymistä eri puolille entistä Neuvostoliittoa osin karkotusten vuoksi.

Enemmistö haastatelluista on asunut koko Suomessa asumisaijansa samalla paikkakunnalla, tässä tapauksessa Turussa tai Lahdessa. Muutama nuori on muuttanut

Turkuun muualta. Haastattelemani nuoret ovat hyvässä tilanteessa: kaikki heistä ovat joko töissä tai koulussa. Muuttaessaan haastateltavat olivat nuoria, ja lähes kaikki ovat käyneet Suomessa peruskoulua. He eivät siis ole jääneet väliinpuotoajan asemaan. Väliinpuotoajilla tarkoitan nuoria, jotka ovat muuttaneet Suomeen vasta peruskouluikänsä jälkeen ja joilla on vaikeuksia saada jatko-opiskelupaikka esimerkiksi heikon suomen kielen taidon takia. Tällaiset nuoret ovat suurella vaaralla syrjäytyä.

Muuttojen motiivit

Haastattelemani nuoret ovat muuttaneet Suomeen joko perheensä tai äitinsä kanssa. Nuorin on ollut Suomeen muuttaessaan 8-vuotias ja vanhin 18-vuotias. Suurin osa on ollut 10–14-vuotiaita. Haastateltavien ollessa nuoria muuttopäätöksen ovat tehneet vanhemmat yhdessä tai pelkästään isä tai äiti. Haastatteluissa tuli esille kolmenlaisia Suomeen muuton motiiveja. Näitä olivat tunne suomalaisuudesta, Suomessa asuvat sukulaiset ja Suomen paremmat olot, joihin liittyen mainittiin parempi tulevaisuus, paremmat mahdollisuudet sekä parempi elintaso. Suomessa asuvien sukulaisten luokse muuttaminen voi tapahtua ainakin kahden asian takia. Muuttajat ovat saaneet sukulaisten kautta helposti tietoa Suomesta, ja sukulaiset ovat rohkaisseet muuttoon tai sukulai-

set kuuluvat heidän sosiaaliseen yhteisöön, jota ilman on vaikea elää.

Muissa inkerinsuomalaisia koskevissa tutkimuksissa on saatu samantapaisia vastauksia. Epävarmaan ja epätoivoiseen tulevaisuuteen kotimaassa on viitattu ainakin Romakkaniemen (1997) ja Kyntäjän (1998) tutkimuksissa. Näiden tutkimusten mukaan inkerinsuomalaiset ovat muuttaneet Suomeen muun muassa taloudellisten syiden ja lasten takia, mitkä syyt tulevat esiin myös haastattelemani nuorten kohdalla paremman elintason ja parempien opiskelumahdollisuuksien kautta. Myös kansallisiin syihin vedotaan; tällä tarkoitettaneen tunnetta suomalaisuudesta. Molemmissa aikaisemmissa tutkimuksissa yksi muuttosyy on ollut turvattomuuden tunne, joka ei tule esille nuorten vastauksissa. He ovat olleet muuttaessaan nuoria, ja heillä ei välttämättä ole käsitystä eikä muistoa Venäjällä tällöin vallinneista oloista.

Turkuun ja Lahteen muuttamisen motiivit muistuttavat toisistaan: asunto, sukulaiset ja tuttavat sekä työ- ja opiskelupaikka. Asunto on ihmisen turvallisuuden tunteeseen liittyvä perustarve, ja siksi se on tärkeä maahanmuuttajille. Inkerinsuomalaisilta myös vaaditaan, että heillä on asunto Suomeen muutettaessa. Asunnon saaminen voi joskus olla vaikeaa, ja siksi se on olennainen motiivi muuttopaikkakunnan valinnassa.

Taulukko 1. Haastateltujen Suomeen muuttovuodet

Vuosi	1991	1993	1995	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2004
Muuttaneita	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1

Turusta tai Lahdesta asunnon saa helpommin ja halvemmalla kuin Helsingistä. Sukulaisten ja tuttavien merkitys korostuu asuinpaikan valinnassa enemmän kuin Suomeen muuton motiivina. Sukulaiset ja tutut ovat auttaneet asunnon hankinnassa sekä kertoneet Suomesta ja täällä asumisesta. On myös mukavampaa muuttaa paikkakunnalle, jossa asuu tuttuja. Tällainen sosiaalinen yhteisö on tärkeä maahanmuuttajan hyvinvoinnille. Työ- ja opiskelupaikka on tavallinen muuton motiivi, ja erityisesti Suomen sisäisessä muutossa niiden tärkeys muuttomotiivina tulee esille. Kaikki haastateltavien Suomen sisäiset muutot johtuivat näistä kahdesta tekijästä, työstä tai opiskelusta.

Venäläisyys vai suomalaisuus?

Kaikkien haastateltujen mielestä on tärkeää säilyttää venäläinen kulttuuri ja siihen liittyvät tavat. Ne osoittavat heille mistä he ovat kotoisin ja auttavat ymmärtämään heitä itseään sekä muovaamaan heidän identiteettiään. Tärkeimpänä säilyttämisen arvoisena asiana pidetään venäjän kieltä, jota pidetään kulttuurin säilyttämisen välineenä ja hyödyllisenä taitona työelämää varten. Nuoret eivät halua muuttua suomalaisiksi, vaan he tahtovat ikään kuin poimia kummastakin kulttuurista niiden parhaimmat puolet. Muutamalla nuorella on kuitenkin nähtävissä halu säilyttää venäläinen kulttuuri kokonaisuudessaan ja sellaisenaan ilman muutoksia, jolloin on nähtävissä akkulturaatioasenteiden mukaisen separaatiotilanteen piirteitä.

Useimmat haastateltavat tuntevat itsensä venäläisiksi osaksi sen takia, että he puhuvat venäjää äidinkielenään. He tuntevat itsensä etniseltä taustaltaan venäläisiksi, vaikka suurin osa on paluumuuttajia ja vaikka heillä on täten suomalaiset sukujuuret. He tietävät olevansa osaksi suomalaisia, mutta he eivät tunne itseään suomalaisiksi. Neljälle haastattelemani heidän oma kansallisuutensa ei ollut yhtä selkeä kuin muille. He eivät tiedä, mihin he kuuluvat vai kuuluvatko mihinkään. Toisaalta he eivät halua lokeroitua minkään kansakunnan jäseneksi vaan pitävät itseään ylipäättään ihmisenä ja maailmankansalaisena.

Nuorten sopeutuminen

Nuorten sopeutumisessa Suomeen on nähtävissä eri tasoja: osa on sopeutunut täysin ja on selvästi kaksikulttuurisia, kun taas osalla sopeutumisprosessi on vielä kesken. Akkulturaatioasenteiden (Berry et al. 1987, cit. Liebkind 1994: 24–25) mukaisesti tarkasteltaessa suurin osa nuorista haluaa olla ja on integroituneita. Tällä tarkoitetaan, että he haluavat olla yhteydessä suomalaisiin ja olla osa suomalaista yhteiskuntaa samalla kun he haluavat säilyttää omaa kulttuuriaan. Osassa nuoria on havaittavissa pientä epäröimistä suhtautumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan, ja heidän tilannettaan kuvaa osaksi akkulturaatioasenteista separatismi eli vahva vähemmistöidentiteetti. He eivät kuitenkaan ole täysin eristäytyneitä suomalaisesta yhteiskunnasta, vaan tällä hetkellä he ovat integraation ja separatismien välillä. He haluavat käydä Suomessa töissä, mutta heidän

asenteessaan on havaittavissa pieni pilkkahdus separatismista. Kuitenkin koulussa ja työssä käynnin ansioista he ovat kosketuksissa suomalaiseen yhteiskuntaan, ja näin he ehkä ymmärtävät integraation ja kaksikulttuurisuuden tärkeyden heidän tilanteessaan. Mahdollisesti he ovat vain arkoja, ja he eivät vielä ole ymmärtäneet suomalaista kulttuuria, ja siksi he korostavat venäläistä kulttuuria ainoana oikeana kulttuurina.

Mielestäni haastattelemani nuoret ovat matkalla kohti integraatiota ja sopeutumista, vaikka toiset eivät ole vielä tottuneet kaksikulttuurisuuden ajatukseen. He kaikki ovat kuitenkin jo nyt osa suomalaista yhteiskuntaa, eivätkä he ole syrjäytyneitä. He kaikki käyvät koulua tai ovat töissä ja puhuvat suomea jonkin verran. Suurimpana ongelmana koen heidän sosiaaliset verkostonsa, jotka koostuvat pääasiassa muista venäjää puhuvista maahanmuuttajanuorista. Maahanmuuttajan hyvinvoinnin kannalta on tärkeää olla yhteydessä omanmaalaisiin henkilöihin, mutta tärkeää on myös tutustuminen valtaväestön edustajiin. Tämä auttaa sopeutumisessa niin uuden kielen taidon kehittämisen kuin maan tapojen ymmärtämisen ja oppimisen muodossa.

Haastattelujen perusteella muodostetut ryhmät

Haastateltavista voi tehdä erilaisia ryhmittelyjä, jotka eroavat joiltakin piirteiltään toisistaan. Nämä eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan sama henkilö voi kuulua useaan eri ryhmittelyyn. Sopeutumisasteen perusteella on mahdollista tehdä ryhmittely, jossa on kolme

erottuvaa ryhmää. Yhden ryhmän muodostavat ne henkilöt, joilla on Suomen kansalaisuus. He osavat kaikkein parhaiten suomea ja ovat asuneet täällä pisimpään. Tätä ryhmää voi nimittää sopeutujiksi. Toisen ryhmän muodostavat ne, joiden integraatio on hyvässä vauhdissa positiiviseen suuntaan mutta jotka tarvitsevat vielä aikaa. Heillä on halua ja mahdollisuuksia päästä samalle tasolle sopeutujien kanssa. Heitä voi nimittää vauhtiin päässeiksi. Kolmannella ryhmällä on mahdollisesti sopeutumisiongelmiä, jotka eivät kuitenkaan ole ainakaan vielä suuria. He haluavat olla osa suomalaista yhteiskuntaa, mutta he kokevat olevansa vain venäläisiä eivätkä yhtään suomalaisia. Heitä voi kutsua nimellä varovaiset.

Toisen ryhmittelyn voi muodostaa sen perusteella, miksi nuoret itsensä tuntevat. Siinä ensimmäinen ryhmä, maailmankansalaiset, ei tiedä, ovatko he venäläisiä, suomalaisia vai maailmankansalaisia. Heitä yhdistää juurettomuus. Toinen selvä ryhmä on henkilöt, jotka tuntevat itsensä venäläisiksi, vaikka suurin osa on ainakin osaksi suomalaista sukua. Venäläiseksi tunteminen ei ole ongelma, ja tämä ei ole merkki separa-

tismista, vaan omien juurien tunteminen voi helpottaa sopeutumista ja itsensä ymmärtämistä. Kaikki haastatellut kuitenkin tuntevat itsensä osaksi venäläisiksi, koska he mainitsevat venäjän kielen ja joitakin venäläisyyden piirteitä säilyttämisen arvoisina asioina. Maailmankansalaisetkin siis myöntävät olevansa osaksi venäläisiä, vaikka kaikki heistä ei sitä itse suoraan sanonut.

Kolmas selvä ryhmittely on inkerinsuomalaiset, jotka ovat muuttaneet Suomeen paluumuuttajan statuksella, ja etniset venäläiset, joita ei ollut kuin muutama haastateltavien joukossa. Tämä ryhmittely ei mielestäni kuvaa tilannetta oikein, koska inkerinsuomalaisista suurin osa tuntee itsensä venäläisiksi. Tämä koskee erityisesti nuoria, koska vanhemmille suomalaisuus on tutumpi asia. Virallisesti ja geneettisesti he ovat inkerinsuomalaisia tai suomalaisia, mutta mieleltään venäläisiä.

Haastatellut voi myös ryhmitellä tärkeimmän muuttomotiivin perusteella. Tätä jakoa ei tule pitää jyrkkänä vaan suuntaa antavana, koska muuttoon vaikuttavat niin monet tekijät, että niiden kaikkien määrittäminen on mahdotonta. Haastateltavani eivät ole

tehneet itse muuttopäätöstä, vaan heidän vanhempansa ovat tehneet sen. Tämä jako on siis periaatteessa haastateltavien vanhempien jako eikä heidän itsensä. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat suomalaisuuden ja toiseen sukulaisten takia muuttaneet. Kolmannen ryhmän muodostavat paremman elintason sekä parempien tulevaisuuden näkymien takia muuttaneet.

Ryhmittelyjä olisi mahdollista tehdä monien muidenkin haastatteluissa esille tulevien asioiden perusteella. Nämä neljä ovat mielestäni olennaisimpia ja ovat ikään kuin haastattelujen yhteenvetoja. Ryhmien rajat ovat häilyviä ja muuttuvia. Ryhmittelyni ei siis välttämättä kuvasta todellisuutta, mutta ne auttavat ymmärryksessä. Taulukossa 2 olen koonnut tekemäni ryhmittelyt yhteen.

Lopuksi

Haastatellut venäläiset nuoret ovat sopeutuneet Suomessa asumiseen kohtalaisen hyvin. Kuitenkin yksikin henkilö, jolla on ongelmia, on liikaa. Haastateltujen nuorten kohdalla suurimpana ongelmana pidän heidän rajoittunutta sosiaalista yhteisöään. Olisikin tärkeää saada suomalaiset ja maahan-

Taulukko 2. Haastattelujen perusteella tehty ryhmittely ja ryhmät

	Sopeutuminen	Etnimen itsemäärittely	Juuret	Muuttomotiivi
1. ryhmä	sopeutujat	maailmankansalaiset	suomalaiset	suomalaisuus
2. ryhmä	vauhtiin päässeet	venäläiset	venäläiset	sukulaiset
3. ryhmä	varovaiset			elintaso

muuttajanuoret kosketuksiin toisensa kanssa niin, että syntyy kestäviä ystävyysuhteita. Tämä auttaa niin ulkomaalaisnuoria sopeutumisen kuin suomalaisnuoria suvaitsevaisuuden suhteen.

Maahanmuuttajanuoriin liittyvä tutkimus on jatkossakin tärkeä ja ajankohtainen tutkimusaihe, koska heidän tilanteensa muuttuu koko ajan. Suomessa asuu vielä suhteellisen vähän maahanmuuttajia, eivätkä he ole asuneet täällä vielä pitkää aikaa. Suomi onkin uuden tilanteen edessä, kun maahanmuuttajien seuraavat sukupolvet varttuvat. Heillä on mahdollisesti omanlaisiaan ongelmia, jotka eivät muistuta ensimmäisen polven maahanmuuttajien tai valta-väestön ongelmia.

Kirjallisuus

Berry, J.W., U. Kim, T. Minde & D.Mok 1987. Comparative studies of acculturation stress. *International migration review* 21:3, 491–511.

Horn, F. 1995. Russians in Finland. Teoksessa Pentikäinen, J. & M. Hiltunen (toim.): *Cultural minorities in Finland. An overview towards cultural policy*. 183–199.

Publications of the Finnish National Commission for Unesco No 66. Helsinki 1995.

Kyntäjä, E. 1998. Venäjän ja Baltian maiden uudet väestöliikkeet. Teoksessa Kyntäjä, E & H. Kulu: *Muuttonäkymät Venäjältä ja Baltian maista Suomeen*. 11–37. Siirtolaisuustutkimuksia A20. Siirtolaisuusinstituutti. Turku 1998.

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 511/1996

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta 218/2003

Liebkind, K. 1994. Maahanmuuttajat ja kulttuurien kohtaaminen. Teoksessa Liebkind, K. (toim.): *Maahanmuuttajat. Kulttuurien kohtaaminen Suomessa*. 21–49. Hakapaino Oy. Helsinki 1994.

Nygård, T. 1980. Itä-Karjalan pakolaiset 1917–1922. *Studia Historica Jyväskyläläisiä* 19. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä 1980.

Romakkaniemi, H. 1997. Inkerinsuomalaiset paluumuuttajanuoret pääkaupungissa. Teoksessa Pitkänen M. & A. Jaakkola (toim.): *Inkerinsuomalaiset kunnassa*. 70–81. Suomen Kuntaliitto. Jyväskylä -97. Tilastokeskus 2006a. 16.11.

2006. Maahan- ja maastamuuttaneet lähtö- ja määrämaan iän ja

sukupuolen mukaan 1987–2005. <<http://pxweb2.stat.fi/database/V%E4est%F6/Muuttoliike/Muuttoliike.asp>>

Tilastokeskus 2006 b. 16.11. 2006. Kansalaisuus iän ja sukupuolen mukaan maakunnittain 1990–2005. <<http://pxweb2.stat.fi/database/V%E4est%F6/V%E4est%F6rakenne/V%E4est%F6rakenne.asp>>

Tilastokeskus 2006c. 16.11. 2006. Kieli iän ja sukupuolen mukaan maakunnittain 1990–2005. <<http://pxweb2.stat.fi/database/V%E4est%F6/V%E4est%F6rakenne/V%E4est%F6rakenne.asp>>

Työministeriö 2006. 23.9.2006. Paluumuutto entisen Neuvostoliiton alueelta 1999–2005. <http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/04_maahanmuutto/08_maahanmuuttotilastot/pal053.pdf>

Virtanen, M. 2000. Return migration to Finland from the former Soviet Union. Teoksessa Hakola, K. (toim.): *Articles on migration management on the eastern border of the EU*. 112–117. University of Jyväskylä. Jyväskylä 2000.

MEV-seminaari Siirtolaisuusinstituutissa 16.4.2007

Muuttoliikkeiden ja etnisyydetutkimuksen (MEV) seminaari pidettiin Siirtolaisuusinstituutissa maanantaina 16.4.2007. Kiinnostunutta yleisöä kokoontui kuuntelemaan VTM Saara Pellanderin (oik.) luentoa "Aasiainen sukutausta, suomalainen elämä": Naisten kokemuksia ja tulkintoja toiseudesta ja FM Eveliina Lyytisen (vas.) luentoa: "Pakkomuutto globaaliongelmien ja pakkomuuttajaryhmien suojelun maantieteelliset diskurssit". Kuva: Jouni Korkiasaari